

Pirkei Avot Chapter 5: Four Types of Giving Tzedakah

Rabbi Judah Kerbel ~ Queens Jewish Center ~ 23 Av 5780

1. משנה מסכת אבות פרק ה משנה יג

ארבע מדות בנותני צדקה הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים עינו רעה בשל אחרים יתנו אחרים והוא לא יתן עינו רעה בשל יתן ויתנו אחרים חסיד לא יתן ולא יתנו אחרים רשע:

1. Mishna Avot 5:13

There are four types of charity givers. He who wishes to give, but that others should not give: his eye is evil to that which belongs to others; He who wishes that others should give, but that he himself should not give: his eye is evil towards that which is his own; He who desires that he himself should give, and that others should give: he is a pious man; He who desires that he himself should not give and that others too should not give: he is a wicked man.

I. What does the phrase “charity givers” mean?

2. ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ה משנה יג

ארבע מדות בנותני צדקה - כלומר בנתינת הצדקה. ולא בנותני צדקה ממש, דהא איכא בהו מי שאינו נותן.

2. Rav Ovadiah Mi-Bartenura

meaning to say in the giving of charity, and not literally among givers of charity. As behold, there is among them the one who does not give.

3. דרך חיים על אבות פרק ה משנה יג

ארבע מדות בנותני צדקה. יש לשאול שאמר ד' מדות בנותני צדקה ואמר אחר כך לא יתן ולא יתנו אחרים ואם כן אינו נותן צדקה... ופירוש זה כי מה שאמר בנותני צדקה **כלומר שמוטל עליהם שיתנו צדקה** ויקראו נותני צדקה כאשר מוטל עליהם הצדקה.

3. Maharal of Prague

We should ask why the Mishna says there are four types of *givers* of tzedakah, and then there is one type who does not give and does not want others to give – if that is so, he is not technically a “*giver*” of tzedakah! An explanation of this is that when it says “givers of tzedakah,” it means **it is incumbent on them to give tzedakah**, and it calls them “*givers*” of tzedakah

4. פרקי משה על אבות פרק ה משנה יג

ואומר ראשונה, שאפשר לומר שהד' מדות שזכר בנותני צדקה, הם כולם נותני צדקה בפועל, אך הד' מידות המתחלפות בהם, **הוא ברצון אצל הנתינה**, ותהיה לפי זה מלת רוצה שהתחיל בה נמשכת אל כל הגזרות, וכאלו אמר, שהרוצה במה שנותן הוא ואינו רוצה במה שיתנו אחרים, הנה עינו רעה בשל אחרים, שהוא צר עין שאינו חפץ בטובת חברו... והקצה האחר הוא, הרוצה ושמוח במה שלא יתנו אחרים, ואינו רוצה במה שנותן הוא, **הנה איש כזה אף על פי שיתן ויתנו אחרים, כיון שהוא אינו רוצה בנתינתו ולא בנתינת האחרים, ונעשה הדבר שלא כרצונו, הוא רשע**, שנפסדה תכונתו וכונתו אל הטוב, במה שאינו חפץ בנתינה בהחלט במקום הראוי...

ואפשר לומר בזה, והוא הנכון אצלי, כי אומרו בנותני צדקה, רוצה לומר, שיהיו הד' מדות באנשים שנוהגים לתת דרך כללות, כי לא אמר ד' מדות בנתינת הצדקה, כי אז היה מוכרח שיהיו הד' מדות בנתינה עצמה, אך במה שאמר בנותני צדקה, ר"ל **בנוהגים לתת צדקה, כאלו נאמר בקהל א' או עיר אחת שנותנים צדקה לעניים ומתפרנסים עניי קהלם או עניי עירם**, אשר בכללות יאמר בהם שהם דרך כללות נותנים צדקה, אך כאשר יבחנו כפי פרטיותם, יהיה פרטי בהם שאינו נותן הוא כלל, ואינו רוצה שיתנו אחרים, והוא שונא הצדקה בהחלט. ואפשר שמפני שהקהל מכריחים אותו על כרחו שיתן, יקרא גם הוא נותן, כמו שארז"ל שממשכנין על הצדקה וכו'.

4. Pirkei Moshe

It is possible to say that the four traits that are mentioned regarding those who give tzedakah, they actually give tzedakah, but the four traits that vary among them are **based on the desire to give**, and the operating word here is “wants” that applies to all of these combinations, as if he is saying that he wants to vie himself but does not others to give, his eye is evil with regards to others, as he is miserly in not wanting the best for his fellow... and the other extreme is that one who desires and is made happy when others do not give and he does not want to give either, such a person, **even though he in fact gives and others in fact give, since he does not want to give nor wants others to give, and this is against his will, he is [still]**

considered a wicked individual, as his good action is bereft of value since he does not want anyone to give.

It is possible to say regarding this, and I view this as correct, that when the Mishna mentions “those who give tzedakah,” it means that there are four traits among types of individuals who give tzedakah in a broad way, because it does not say there are four traits found in giving tzedakah, as then the Mishna would have to be focused on four types of giving itself, but regarding that which it discusses “givers of tzedakah,” **it is discussing those who do give tzedakah, as if it is discussing within one community or one city where people give tzedakah to the poor and sustain the poor of the community/city**, as they generally give tzedakah, but when one looks more particularly, there will be a particular individual who does not give at all, and does not want others to give, and he hates tzedakah entirely. And it is possible that because the community forces him to give, he will also be called one who gives, as the rabbis said we seize collateral for tzedakah.

5. תפארת ישראל - יכין מסכת אבות פרק ה משנה יג

או נ"ל דכולהו בבי דמתני' בנותני צדקה מיירי, ויתן ולא יתן דנקט תנא, הינו שנותן צדקה השתא באופן שמגלה דעתו השתא מה שרוצה לעתיד, דכשיתן לעני בפנים יפות [ב"יב ד"יט ב'] שעליו נאמר אז תקרא לעני וד' יענה, שהקב"ה מתאוה לתפלת צדיקים. זהו שרוצה שיתן לעתיד, והגוער בהעני בנזיפה בעת שנותן לו צדקה, זה רוצה לבלי ליתן לו בעתיד, כי העני נמאס בעיני עצמו ומתירא לתבעו פעם שנית, וכשמבזהו בעיני אחרים או כשמודיע צערו לרבים, עי"ז יוגרם שיתנו או לא יתנו לו אחרים:

5. Tiferet Yisrael

It seems to me that that the Mishna is dealing with those who give charity, but it mentions those “who *will* give” and those “who *will not* give,” – meaning that one who gives tzedakah in a manner that reveals their intention of what they want to do in the future by giving cheerfully (about whom it says ‘he will call to the poor and Hashem will answer,’ as Hashem desires the prayers of the righteous) – such a person demonstrates they want to give again in the future. But one who chides a poor person as he gives tzedakah demonstrates he does not want to give again in the future because the poor person is repulsive in his eyes and will be afraid to ask [the giver] a second time, and when he degrades the poor person in front of others or shares his regret with others publicly, he will cause others to not to give.

II. One who wishes to give but does not wish others to give

6. דרך חיים על אבות פרק ה משנה יג

ועוד קשה שאמר הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים דבר זה אין סברא שרוצה שיתן ולא יתנו אחרים, שאם הוא רוצה שיתן כ"ש שרוצה שיתנו אחרים

6. Maharal of Prague

It is difficult – it is not logical that one would want to give and not want others to give because if he desires to give, all the more so he should desire that others give!

7. פירוש רש"י על אבות פרק ה משנה יג

עינו רעה. צרה בשל אחרים בממון אחרים שאינו רוצה שיעשו צדקה כדי שלא ירבו נכסיהם ושיצא להם שם טוב:

7. Rashi

He is distressed when others regarding the money of others, as he does not want them to give tzedakah so that they will not increase their assets and to have a good name.

8. רבי מתתיהו היצהרי על אבות פרק ה משנה יג

רוצה שיתן ולא יתנו אחרים, אין מעשיו לשום שמים. ועם אמונתו הטובה בגמול ועונש שירבה שכרו, יש לו תכונה רעה שאינו רוצה תועלת זולתו. או שמא גם אמונתו לא טובה שאינו עושה אלא להתיגר ואינו רוצה בכבוד זולתו.

8. Rabbi Matityah Ha-Yitzhari

One who wants to give and does not want others to give demonstrates that his actions are not for the sake of Heaven. And with his strong belief of reward and punishment that affect one's rewards, he has a bad trait that he does not want others to get reward besides him. Or perhaps his faith is not so good but he just wants to be able to boast and does not want others to have honor.

9. בית הבחירה (מאירי) מסכת אבות פרק ה

ארבע מידות בנותני צדקה הרוצה שיתן משלו ושלא יתנו אחרים עינו רעה בשל אחרים כלומר שהוא שונאם ונוח לו שלא יעשו צדקה כדי שיצא עליהם שם רע דיתכבד הוא בקלונם או שימעטו נכסיהם בעון קפיצת ידיהם מהצדקה

9. Meiri

One who wants to give but does not want others to give, meaning he despises others and he would feel better if others do not give tzedakah so that they will have a bad name and he will be respected amidst their shame or that they will have fewer assets due to the sin of clenching their fists from giving tzedakah.

10. תפארת ישראל - יכין מסכת אבות פרק ה משנה יג או שעינו צרה שיהיה לעניים הרווחה יתירה. וזה עון פלילי :

10. Tiferet Yisrael

Or he is miserly in that he does not want poor people to profit too much. And this is a criminal sin.

11. ר' עובדיה מברטנורא מסכת אבות פרק ה משנה יג

פירוש אחר, יש מי שחס על ממון קרוביו יותר מעל ממונו, ואף על פי שהוא נותן אינו רוצה שקרוביו יתנו, שלא יאבדו את ממונם, והיינו עינו רעה בשל אחרים דומיא דעינו רעה בשלו דבסיפא :

11. Rav Ovadiah Mi-Bartenura

another explanation: There [exists] one who is concerned about the money of his relatives more than about his own money. And even though he gives, he does not want his relatives to give, so that they not lose their money. And [this explanation makes] "he has an evil eye with respect to others" similar to "he has an evil eye with respect to himself" at the end [of this part of the mishnah].

12. דרך חיים על אבות פרק ה משנה יג

אבל נראה דהכי פירושו שהוא אדם שמהנה אחרים ומתוך כך עינו רעה שיתנו אחרים כיון שהוא מהנה תמיד אחרים אם יתנו הרי הם יהיו חסרים. ולפיכך אמר שהוא אוהב אחרים כל כך עד שעינו רעה אם יתנו אחרים, רק הוא רוצה ליתן :

12. Maharal of Prague

It seems that this is the explanation: an individual gives to others and because of this he is miserly about their giving, since then they will be lacking. Therefore, he says that he loves others so much to the point that he does not want them to give, rather just he should give.

III. One who wishes others to give but not him

13. תפארת ישראל - יכין מסכת אבות פרק ה משנה יג

צה) עינו רעה בשלו. ר"ל אינו חושש שיצא על אחרים שם טוב. גם אינו חושש שיהיה לעניים הרווחה. אבל שיהיה להם הרווחה על ידו, בזה עינו צרה :

13. Tiferet Yisrael

He is not concerned about others having a good name, and he is not concerned that poor people gain. But for them to gain from him – this is where he is miserly.

14. פירוש רש"י על אבות פרק ה משנה יג

נ"א עינו רעה בשלו צר עין בשל עצמו שמסרב ליתן צדקה כדי שלא יחסר חשבון מעותיו ואינו נותן לב לשכר השמור לו לעוה"ב ולא דמי לעינו רעה בשל אחרים:

14. Rashi

Alternatively, his eye is evil regarding his own money meaning that he is miserly with his money in refusing to give tzedakah in order to not lose his own money and he does not care about the reward saved for him in the next world; this is different than one whose eye is evil towards others.

15. תוספות יום טוב מסכת אבות פרק ה משנה יג

וקשיא דא"כ רשע הוא שעובר על לא תאמץ את לבבך (דברים ט"ו) ואפשר דהכא איירינן בענין שאין מחסור לעני ונמצא שאינו מאמץ את לבבו מתת לעני די מחסורו ואילו לא היה מי שיתן היה הוא נותן ורצונו ליתן כשימצא עני שאין לו נותנים ומכל מקום אבירות לב הוא.

15. Tosafot Yom Tov

The difficulty with this explanation is that if so, he transgresses the prohibition of "do not harden your heart" ([Deuteronomy 15:7](#)).

But perhaps our Mishna is discussing a poor person who really is not lacking, and so one who does not give to him is not "hardening his heart" and not giving the poor person what he needs. If there were nobody to provide him with his needs he would give, and his desire is to give to a poor person that has nobody else giving to him. Even so, this is a toughness of heart.

16. דרך חיים על אבות פרק ה משנה יג

וקשה למה לא יתן ויתנו אחרים עינו רעה בשלו ולמה לא נקרא רשע שהרי מונע עצמו מן הצדקה, ומפני שהוא רוצה שיתנו אחרים וכי בשביל זה יצא מידי רשעתו. וגם זה אין קשיא כי אין הכונה שאומר שיתנו אחרים, רק הוא משתדל בכל כחו ומטריח עצמו מאוד שיתנו אחרים, ואין ראוי שיהיה נקרא רשע כהאי גונא שאין רשע רק מי שהוא רע לבריות וזה אינו רשע לבריות רק טוב לבריות שהרי מטריח מאוד שיתנו אחרים, רק מה שעינו רעה בשלו ובשביל כך אינו רוצה שיתן אבל רשע לא שייך לקרותו כיון שהוא משתדל שיתנו אחרים.

16. Maharal of Prague

It is difficult why when he does not want to give but wants others to give why it is merely "his eye is evil regarding his own" and **why is not called a wicked person, since he is preventing himself from giving tzedakah, and just because he wants others to give he should not be considered wicked?** But there is no difficulty, because he is not saying merely saying that others should give but **he is trying with all of his strength and burdening himself greatly to ensure others give**, and he should not be considered wicked in this scenario because a wicked person wants what is bad for others, but this person is not bad towards others, as he is trying very hard to get others to give! So it is just that his eye is evil towards his own and for this reason he does not want to give, but it is not fitting to call him a wicked person since he tries to recruit others to give.

17. פרקי משה על אבות פרק ה משנה יג

ובכן אומר, שהרוצה שיתן הוא ולא יתנו אחרים, יש בו מן הרשע ופשע בענין קנין הצדקה, שכונתו רעה, שמורה במה שרוצה הוא לתת ושלא יתנו אחרים שאין תכליתו בנתינת הצדקה רק יוהרא בעלמא, אשר על כן רוצה שיתן הוא ולא יתנו אחרים, כדי שיאמר ותגלה ותראה כבודו המדומה, ולא יאמר שהאחרים עשו המצוה, וזהו עינו רעה בשל אחרים וכו', רוצה לומר שעינו רעה בשם הטוב שיצא לאחרים על זה, ובזה תכליתו וכונתו עדי אובד. אמנם הרוצה שיתנו אחרים והוא לא יתן, מורה בכונתו זאת שמכיר מעלת הצדקה ומרחם על העניים, אלא שהוא כילי וחמדן מאד, ורוצה שיגמר הדבר מצד רחמנותו על ידי אחרים, ואליו לא יגיעו, וזהו עינו רעה בשלו, רוצה לומר הוא חס על ממונו, והוא רע עין עליו באמת, ונמצא כוונתו רצויה, אבל מעשיו אינם רצויים, ועם היות גם זה חלק רע, איננו כמו הראשון, שכיון שכונתו שלימה לעשות צדקה, אלא שחס על ממונו, הנה כונתו זאת בהמשך הזמן יתקן המעשה, ובראשון הוא להפך, והוא ק"ל.

17. Pirkei Moshe

Regarding one who wants that just he gives and that others will not, there is something wicked and sinful regarding the transactions of tzedakah, that his intention is bad in his suggesting that the only purpose of his giving tzedakah is just to be haughty, and that is why only he should give and not others, so that they will say “look at his honorability,” and they will not discuss others doing a mitzvah, and this is “his eye is evil towards that of others,” meaning that he does not want others to have a good name. But one who wants others to give and not himself, he is suggesting in his intention that he realizes the importance of tzedakah and is merciful on the poor, just that he is miserly and jealous, and he wants others to complete the work as long as eh does not have to get involved, and this is “his eye is evil towards his own,” meaning that he is sparing with his money, and he is truly miserly in this regard. **His intention is worthy but his actions are not, and while this is bad, this is not as bad as the first individual, since at least he has full intention of tzedakah being fulfilled, just that he is sparing in his money, his intention over time will fix his action, but the opposite is true with the first one.**

IV. One who wants to give and wants others to give

18. רמב"ם על משנה מסכת אבות פרק ה משנה יג

[יב] התבונן איך קרא המופלג ברחמנות, אשר אינו מסתפק במה שמרחם הוא לבדו עד שיוסיף על ידי אחרים - חסיד, וקרא האכזר - רשע.

18. Rambam

Observe how he called one with [so] much mercy that he does not suffice that he alone should have mercy, [but only] that others should also have mercy, a pious man. And he called a cruel one, evil.

19. דרך חיים על אבות פרק ה משנה יג

ויש מקשים בסיפא דקאמר יתן ויתנו אחרים חסיד מה חסידות יש כאן הרי מחויב שיתן צדקה, ובשביל שמקיים מצות צדקה אין ראוי שיהיה נקרא חסיד רק שאינו רשע. אבל לפי מה שפירשנו לא יקשה כלל, כי מה שאמר יתן ויתנו אחרים היינו שהוא משתדל בכל כחו שיתנו אחרים מטריח ויעשה אחרים שיתנו, והיה די שיאמר אני אתן מה שהש"י צוה אותי אבל לטרוח עצמי שיתנו אחרים כיון שכבר עשיתי המוטל עלי, וכהאי גוונא אינו מחויב רק הוא מדת חסידות.

19. Maharal of Prague

There are those who are troubled by the end of the Mishna saying that one who gives and wants others to give is considered a pious person – **what piety is to be found here? One is obligated to give tzedakah!** And for giving tzedakah, one should not be considered “pious,” just that they are not a wicked individual. But according to what we have explained, this is not difficult because it says “that he will give and others will give,” **that he tries with all of his energy to give others to give and causes others to give, as it would have been enough for him to say “I gave what Hashem commanded me, but to burden myself to make others give is not necessary since I have done what I need to do,”** and something like this is not obligatory but a pious thing to do.

20. פרקי משה על אבות פרק ה משנה יג

אך קצה השלמות בזה הוא, שירצה לתת הוא משלו ושיתנו אחרים, וזה נקרא חסיד, **כי הצדיק אינו משתדל רק לשלמות עצמו**, והנותן הצדקה בעין יפה, ומשתדל למצוא אנשים מהוגנים לתת להם, יקרא צדיק. אך הבלתי מתפייס בזה, **אלא שמשתדל בכל עוז להשלים בזה גם לאחרים, הנה זהו חסיד.**

20. Pirkei Moshe

The extreme of perfection is that he wants both to give from his own and for others to give, and this person is called “pious,” **because a righteous person only strives for their own perfection**, and one who gives tzedakah generously and tries to find deserving individuals to give to is considered a “tzaddik.” But one who is not pacified by this, **rather he strives relentlessly to include others in this, is considered pious.**

V. He should not give and others should not give

21. אביגדור שנאן על אבות פרק ה משנה יג

לא יתן ולא יתנו אחרים – רשע. שלא די לו בקמצנותו, אלא שהוא מבקש שגם אחרים ינהגו כמוהו, מבלי שיש לו הנאה כלשהי מכך, וזו רשעות לשמה.

21. Avigdor Shinan

It's not enough for just him to be miserly, but he also wants others to be miserly like him, without him having any benefit from it, and this is **evil for its own sake.**